

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 31 серпня 2021 року № 18-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку.

За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА :

1. Міністерством розвитку громад та територій України (головний розпорядник коштів державного бюджету) (далі – Мінрегіон), Вінницькою, Дніпропетровською, Донецькою, Львівською, Одеською, Харківською обласними і Київською міською державними адміністраціями та окремими органами місцевого самоврядування у 2019–2020 роках не забезпечено повного і ефективного використання 21 відс. (за розрахунками Рахункової палати) коштів державного фонду регіонального розвитку (далі – Фонд). Як наслідок, не реалізовано у заплановані терміни відповідно 237 та 108 проєктів регіонального розвитку, або 55 і 30 відс. їх загальної кількості, передбаченої до завершення.

1.1. Бюджетна програма за видатками 2019 року виконана в сумі **5,5 млрд грн**, 2020 року – **4,4 млрд грн**, що становить відповідно більше 76 і 89 відс. уточнених бюджетних призначень. До державного бюджету як невикористані за проєктами регіонального розвитку повернено у 2019 році майже **1,7 млрд грн**, у 2020 році – **0,5 млрд грн**, або 23 і 10 відс. уточнених бюджетних призначень.

За результатами аудиту у 7 регіонах, в яких касові видатки за бюджетною програмою становили 3,7 млрд грн, виявлено використання з порушеннями законодавства **81,0 млн грн**, з них порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків) державі, – **21,5 млн грн** та неефективне використання **298,2 млн гривень**.

Зазначене спричинено нерелевантним та несвоєчасним розподілом коштів Фонду за проектами регіонального розвитку, недотриманням вимог законодавства при їх відборі для фінансування, необхідністю коригування проектно-кошторисної документації (далі – ПКД), затримкою у виділенні асигнувань, нездійсненні або неналежним здійсненні авторського та технічного нагляду, незабезпеченням ефективного контролю на місцях за виконанням запланованих робіт і використанням коштів державного бюджету.

1.2. У результаті фінансування локальних проектів регіонального розвитку, переважна більшість яких спрямовувалась на розв'язання нагальних соціальних питань, таких як будівництво, реконструкція та капітальний ремонт шкіл, лікарень, дитячих садочків, об'єктів спортивної інфраструктури, центрів надання адміністративних послуг, ремонт місцевих доріг, і неспрямування коштів Фонду на проекти національного значення для реалізації Державної стратегії регіонального розвитку, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, можливість фінансування яких у 2019–2020 роках та у попередніх двох роках передбачалась статтею 24¹ Бюджетного кодексу України (далі – БКУ), головної мети Фонду – підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, формування базису для їх зростання, усунення регіональних диспропорцій у доступі населення до базових соціальних, комунальних та інших послуг – не досягнуто.

Зазначене вимагає невідкладного проведення реформи Фонду, яку проголошено Кабінетом Міністрів України у вересні 2020 року під час схвалення розробленого Мінрегіоном проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (законопроект № 4200 від 08.10.2020), який однак до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165, не включено.

2. Нормативно-правовими актами загалом врегульовано питання порядку конкурсного відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку. Водночас питання розподілу між регіонами 20 відс. коштів Фонду з урахуванням рівня їх соціально-економічного розвитку, співфінансування проектів регіонального розвитку з місцевих бюджетів та фінансування проектів-переможців «Всеукраїнського громадського бюджету» (далі – ВГБ) не були належно регламентовані.

2.1. На сьогодні визначений алгоритм (методика) розподілу 20 відс. коштів Фонду між регіонами, у яких показник валового регіонального продукту (далі – ВРП) у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні, не забезпечує справедливого розподілу цього обсягу коштів Фонду. Передбачене у статті 24¹ БКУ визначення цього розподілу не дає чіткої відповіді на питання: розвиток яких регіонів держава за рахунок цих коштів додатково стимулює – з найбільшим чи з найменшим рівнем

зазначеного показника серед регіонів, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні. На практиці серед відібраних більше коштів отримують ті регіони, у яких показник ВРП у розрахунку на одну особу є більшим, що фактично невілює підтримку регіонів **із найменшим рівнем ВРП** у розрахунку на одну особу.

Так, у 2019 році Донецька, Закарпатська та Луганська області одержали 361,4 млн грн, які за умов справедливого розподілу мали б надійти Волинській, Житомирській, Івано-Франківській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій, Чернівецькій та Чернігівській областям.

2.2. Положення статті 24¹ БКУ і пункту 7 Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 196 «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» (із змінами) (далі – Порядок відбору проектів № 196), щодо співфінансування інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку з місцевих бюджетів на рівні 10 відсотків потребують уточнення у частині встановлення заборони на використання на цю мету коштів субвенцій з державного бюджету. Використання як співфінансування з місцевого бюджету коштів міжбюджетних трансфертів, як це виявлено аудитом у Харківській області, з одного боку, є позитивним, бо дає можливість концентрувати видатки з державного бюджету за різними бюджетними програмами на досягнення головних цілей, але з іншого – не стимулює вкладати власні доходи місцевих бюджетів в інфраструктуру.

2.3. Відповідно до статті 24¹ БКУ кошти Фонду могли спрямовуватися, зокрема, на реалізацію проектів-переможців ВГБ. Пунктом 4¹ Порядку відбору проектів № 196 передбачено, що з **05.06.2019** для відбору таких проектів Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні та Київська і Севастопольська міські держадміністрації **затверджують положення**, в якому визначають порядок ініціювання та подання проектів, персонального голосування громадян за них. У 2019 році **такі положення регіонами** (за винятком Львівської, Полтавської, Чернігівської областей) **не були затверджені**, що, відповідно, унеможливило використання асигнувань, виділених на фінансування проектів-переможців ВГБ.

Нестворення обласними та Київською міською державними адміністраціями умов відповідно до вимог пункту 4¹ Порядку відбору проектів № 196 (розроблення онлайн-платформи, на якій має відбуватися голосування за проекти-переможців ВГБ) обумовило ініціювання Мінрегіоном перед Міністерством фінансів України внесення змін до закону про держбюджет на 2019 рік у частині зменшення обсягу видатків за КПКВК 2761070 на **500,0 млн грн** та вилучення статті 27 із вказаного закону через **ризик невиконання цієї бюджетної програми** та невикористання бюджетних коштів на вказані цілі. Відповідні зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» внесено через 10 місяців від початку бюджетного періоду.

3. Мінрегіоном та окремими розпорядниками коштів місцевих бюджетів Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва у 2019–2020 роках не забезпечено повного й ефективного виконання бюджетної програми за КПКВК 2761070 «Державний фонд регіонального розвитку» за видатками.

3.1. У 2019 році із затверджених видатків Фонду (з урахуванням змін) у сумі **7 170,0 млн грн** розподілено між регіонами **6 896,3 млн грн**, з них використано **5 486,1 млн грн**, або **76,5 відс.** затверджених. **Не розподілено** на рівні Мінрегіону **273,7 млн грн** (3,8 відс. бюджетних призначень) та **не використано** на місцях і повернено до державного бюджету **1 410,2 млн грн** (**20,4 відс.** розподілених коштів). Вказане свідчить про вкрай неефективне управління у 2019 році коштами Фонду на центральному і місцевому рівнях.

У 2020 році бюджетні призначення за КПКВК 2761070 первинно затверджені в сумі **7 500 млн грн**, проте через внесення змін до державного бюджету у зв'язку із заходами, спрямованими на подолання пандемії COVID-19, зменшені на **2 600,0 млн грн** до **4 900,0 млн гривень**. З них на рівні Мінрегіону **не розподілено 27,1 млн грн**, використано **4 370,9 млн грн** (**89,2 відс.**), до держбюджету як невикористані повернено регіонами **502,0 млн грн**, або **10,3 відс.** розподілених коштів.

3.2. У семи регіонах, де проведено аудит (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Львівська, Одеська, Харківська області і м. Київ), на реалізацію інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку у 2019 році було передбачено видатків Фонду на загальну суму **2 967,0 млн грн**, з яких не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами **249,7 млн грн** (зокрема, по Донецькій області – **131,9 млн грн**, м. Києву – **93,3 млн грн**, Харківській області – **24,5 млн гривень**). Касові видатки становили **2 105,5 млн грн** (або **77,5 відс.** розподілених асигнувань). У зазначених регіонах сукупно не використано і повернено до державного бюджету **612,1 млн грн** коштів Фонду, або **22,5 відс.** розподілених асигнувань, з них найбільше у Донецькій області – **235,4 млн грн** (**31 відс.**), Одеській – **134,7 млн грн** (майже **42 відс.**), Дніпропетровській – **122,4 млн грн** (**28 відсотків**).

У 2020 році рівень використання коштів Фонду загалом по державі і, зокрема, по регіонах, охоплених аудитом, був значно кращим, ніж у 2019 році. Так, у 15 регіонах рівень використання коштів бюджетної програми перевищив **90 відсотків**. У регіонах, де проведено аудит, у 2020 році із затверджених бюджетних призначень у сумі **1 888,2 млн грн** використано **1 692,0 млн грн**, не розподілено між інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку **13,0 млн грн**, повернено до державного бюджету як невикористані **183,3 млн грн**, або **9,8 відс.** розподілених асигнувань (з них м. Київ – **53,0 млн грн** (**19 відс.**), Дніпропетровська область – **52,1 млн грн** (майже **18 відс.**), Одеська – **28,6 млн грн** (**13 відсотків**)).

При цьому **внаслідок неефективного управління** розпорядниками на місцях у зазначених 7 регіонах протягом 2019–2020 років повернено до державного бюджету **325,5 млн грн**, що становить більше **40 відс.** загальної суми невикористаних і повернутих до держбюджету коштів Фонду.

Основними причинами невикористання коштів бюджетної програми є порушення Мінрегіоном термінів подання на затвердження Кабінетові Міністрів України пропозицій щодо розподілу коштів Фонду з переліком відповідних програм і проєктів, що зумовлено недотриманням обласними і Київською міською державними адміністраціями строків і неповним розподілом цих коштів за проєктами регіонального розвитку, а також затримка із виділенням асигнувань з державного бюджету та неналежне управління розподіленими коштами на місцях.

3.3. У 2019 році за поданням Мінрегіону початковий розподіл частини загального обсягу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 351-р, тобто з порушенням строків, встановлених частиною п'ятою статті 24¹ БКУ (у тримісячний строк із дня набрання чинності законом про державний бюджет).

На перше засідання комісії при Мінрегіоні (далі – комісія) 27.02.2019 не подано пропозицій на 2019 рік Житомирською, Львівською, Хмельницькою та Чернігівською ОДА. Із наданих на це засідання комісії пропозицій відхилено 43 проєкти регіонального розвитку (більше 11 відс.) вартістю 996,5 млн гривень. Ще до значної частини рекомендованих проєктів регіонального розвитку комісією надано зауваження (зокрема, здійснення перерахунку кошторисної вартості без надання відповідного обґрунтування, невизначення/непідтвердження джерел фінансування, невідповідність проєкту вимогам щодо фінансування його протягом четвертого року). Подібно у 2020 році до початкового переліку проєктів регіонального розвитку, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 211-р, через неподання або подання неякісних пропозицій не включено проєкти від Закарпатської, Одеської, Сумської та Черкаської областей.

Випадки включення до переліку проєктів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів Фонду, об'єктів без проєктної документації встановлено у Дніпропетровській і Вінницькій областях. Не забезпечено черговості фінансування проєктів регіонального розвитку, розпочатих коштами Фонду у попередніх роках, у Вінницькій, Донецькій та Одеській областях. Без відповідних погоджень з Міністерством молоді та спорту України та проєктів землеустрою до переліку включено об'єкти по м. Києву.

У Донецькій, Вінницькій, Львівській та Одеській областях встановлено випадки недотримання нормативу про співфінансування, за розрахунками Рахункової палати, на загальну суму **227,6 млн гривень**.

Зазначені недоліки розподілу коштів субвенції, відбору проєктів регіонального розвитку та співфінансування з місцевих бюджетів не сприяли

досягненню цілей бюджетної програми та ефективному використанню коштів Фонду.

4. Система внутрішнього контролю в Мінрегіоні у 2019–2020 роках належно не функціонувала (не затверджено єдиного внутрішнього документа, що регулює діяльність з управління ризиками, не проведено ідентифікації ризиків у міністерстві та кожному структурному підрозділі). На відділ внутрішнього аудиту покладено проведення заходів з організації внутрішнього контролю та управління ризиками, що не відповідає положенням Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062.

5. Із наданих Кабінетові Міністрів України та Мінрегіону за результатами попереднього аудиту 7 рекомендацій, наразі реалізовано три, ще дві перебувають на стадії виконання, не виконано дві рекомендації (щодо створення Фонду винятково у загальному фонді держбюджету і створення Фонду у розмірі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету).

6. **Замовниками проєктів регіонального розвитку (20 розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів із 27, де проведено аудит) Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Львівської, Одеської, Харківської областей та м. Києва із порушенням законодавства використано 81,0 млн грн, зокрема: попередня оплата з недотриманням норм законодавства – 25,7 млн грн, оплата невиконаних робіт і невикористаних матеріалів – 18,5 млн грн, завищення вартості матеріалів і обладнання у зв'язку з недотриманням твердих договірних цін – 5,1 млн грн, оплата з порушенням вимог щодо проміжних і кінцевих платежів – 5,6 млн грн, оплата робіт, не передбачених ПКД, – 8,2 млн гривень.**

На **19** об'єктах встановлено факти **неефективного використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів на загальну суму 298,2 млн грн** (у т. ч. неекономне використання – 28,3 млн грн, непродуктивне – 13,9 млн грн, нерезультативне – 256,0 млн. гривень).

6.1. Виявлено порушень, якими заподіяно матеріальної шкоди (збитків), на **14** об'єктах на загальну суму **21,5 млн грн**, в т. ч. у Дніпропетровській області – 5,0 млн грн, Донецькій – 2,2 млн грн, Одеській – 2,0 млн грн, Львівській – 1,7 млн грн, Вінницькій – 1,6 млн грн, Харківській – 0,9 млн грн та м. Києві – 8,0 млн грн, які у 24 випадках мають ознаки кримінальних правопорушень.

Так, за невиконані роботи та невикористані матеріали підрядникам незаконно сплачено Покровською районною державною адміністрацією (далі – Покровська РДА) на будівництві водогону 2 192,5 тис. грн, Департаментом капітального будівництва Дніпропетровської обласної

державної адміністрації (далі – ДКБ Дніпропетровської ОДА) на реконструкції зали боксу – 393,8 тис. грн, Комунальним підприємством Львівської обласної ради «Технічний нагляд» (далі – КП «Технагляд») на будівництві спортивного комплексу педагогічного коледжу – 682,9 тис. грн, Комунальною корпорацією «Київавтодор» (далі – КК «Київавтодор») на будівництві дороги – 172,1 тис. грн, Управлінням молоді, спорту та іміджевих проєктів Ізюмської міської ради (далі – Управління молоді Ізюмської міськради) на реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу – 214,9 тис. гривень.

У порушення умов щодо твердої договірної ціни за договорами підряду зайво сплачено Комунальною установою «Центр обслуговування комунальних закладів та установ Захарівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області» (далі – Центр обслуговування Захарівської селищної ради) за радіатори, керамограніт, бетонні суміші, метапластикові вікна, щебінь 1 797,3 тис. грн, Авангардівською селищною радою за придбання кухонно-столового посуду і рулонних штор – 165,9 тис. гривень.

За роботи й устаткування, не передбачені договірною ціною, на реконструкції фізкультурно-оздоровчого комплексу у Дніпровському районі м. Києва Комунальним підприємством виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) «Спортивний комплекс» (далі – КП «Спортивний комплекс») оплачено 6921,7 тис. гривень.

ДКБ Дніпропетровської ОДА оплачено витрати підрядника з оренди опалубки, яка динамічною договірною ціною не передбачена. Ці витрати перевищують кошторисні витрати використання власної опалубки на 2 043,4 тис. гривень.

Управлінням капітального будівництва Львівської обласної державної адміністрації (далі – УКБ Львівської ОДА) у серпні – грудні 2020 року під час дії постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 224 «Про затвердження переліку товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість» придбано медичних виробів та медичного обладнання зі ставкою ПДВ 7 відс. замість нульової ставки цього податку, внаслідок чого зайво використано 626,7 тис. гривень.

6.2. На 6 об'єктах аудиту встановлено факти незастосування замовниками штрафних санкцій за 15 договорами за порушення договірних зобов'язань у частині строків виконання на загальну суму, за розрахунками Рахункової палати, **8,1 млн гривень.**

Незастосування замовниками штрафних санкцій (Південна міська рада Харківської області (далі – Південна міськрада) – 2 649,7 тис. грн,

ДКБ Дніпропетровської ОДА – 1 521,9 тис. грн, Покровська РДА – 1 584,6 тис. грн, Комунальне некомерційне підприємство «Обласна клінічна психіатрична лікарня м. Слов'янськ» (далі – КНП «Обласна психіатрична лікарня») – 756,3 тис. грн, УКБ Львівської ОДА – 402,7 тис. грн, департамент будівництва Вінницької облдержадміністрації (далі – ДКБ Вінницької ОДА) – 163,5 тис. грн) має ознаки кримінальних правопорушень (стягнення цих штрафів шляхом претензійно-позовної роботи унеможливлено через закінчення строку скороченої позовної давності).

В інших випадках незастосування штрафних санкцій замовниками (розпорядниками і одержувачами бюджетних коштів) створило ризики заподіяння матеріальної шкоди державі у разі нестягнення штрафних санкцій у межах строку скороченої позовної давності (протягом року з часу виникнення права на їх пред'явлення постачальникам).

6.3. У всіх 7 регіонах, де проведено аудит, встановлено факти неефективного використання коштів Фонду і співфінансування з місцевих бюджетів, з них у Львівській області – 150,4 млн грн, Донецькій – 93,7 млн грн, Одеській – 25,0 млн грн, Харківській – 8,1 млн грн, Дніпропетровській – 2,8 млн грн, Вінницькій – 3,5 млн грн та м. Києві – 14,7 млн гривень.

Так, ДКБ Вінницької міськради внаслідок застосування підрядниками на добудові головного корпусу клінічної лікарні швидкої допомоги та будівництві школи № 8 цін на будівельні матеріали, що суттєво перевищують вартість аналогічних матеріалів, які пропонуються у відкритому доступі, та ціни виробників, неекономно використано 2 821,0 тис. гривень. Покровською РДА на стадії проектування будівництва водогону до окремих сіл та селищ надано проєктанту ціни на окремі матеріально-технічні ресурси, які значно вищі ринкових, через що в подальшому неекономно використано 5 464,4 тис. гривень.

Внаслідок необґрунтованого коригування твердої договірної ціни на реконструкції головного та адміністративного корпусів КНП «Обласна психіатрична лікарня» неекономно використано 1 389,6 тис. гривень. УКБ Львівської ОДА для перинатального центру придбано медичне обладнання з перевищенням кількості, визначеної в проєктній та тендерній документаціях, що спричинило неекономне використання 672,2 тис. гривень. КП «Житлоінвестбуд-УКБ» на закупівлі спортивних килимів неекономно використано 233,4 тис. гривень.

Південною міськрадою для утеплення елементів фасаду триповерхової будівлі дошкільного навчального закладу використано плити пінополістиролові вартістю 67,3 тис. грн, що належать до горючих матеріалів, чим створено ризики заподіяння шкоди здоров'ю дітей у разі виникнення пожежі.

У середній загальноосвітній школі № 105 Дніпровської міськради з часу завершення реконструкції (жовтень 2019 року) майже півтора року не змонтовано і не використовується вартісне устаткування для кухні за

40 найменуваннями вартістю 1955,7 тис. грн, що свідчить про нерезультативне використання коштів Фонду на його придбання.

Через незабезпечення комплексного підходу до реалізації проекту будівництва водогону до сіл та селищ Срібненської та Новоєлизаветівської сільських рад, протягом 16 місяців закінчений будівництвом об'єкт вартістю 61,6 млн грн, що 24.12.2019 одержав сертифікат відповідності, не відкритий і не експлуатується, оскільки не спроектовано і не побудовано мережі водовідводів у межах населених пунктів. Після закінчення будівництва спортивного комплексу Бродівського педагогічного коледжу імені Маркіяна Шашкевича з грудня 2019 року не використовується, а знаходиться на зберіганні у підрядника обладнання вартістю 2616,6 тис. гривень. Подібно півтора року з грудня 2019 року не використовується устаткування для пасажирського ліфта вартістю 858,4 тис. грн, придбаного для реконструкції приміщення навчально-виховного комплексу «Балтська загальноосвітня школа I-III ступеня №3 – колегіум» Балтської міської ради (далі – Балтський НВК № 3), будівельна готовність якого наразі становить лише 32 відсотки.

6.4. За результатами аудиту встановлено використання коштів з порушеннями законодавства у сфері публічних закупівель (визначення переможцем суб'єкта господарювання, пропозиція якого не відповідає тендерній документації; укладання договорів з недотриманням вимог тендерної документації) на **557,3 млн грн**, виконання проєктних, будівельних робіт, авторського та технічного нагляду з порушенням законодавства з питань містобудівної діяльності (виконання будівельних робіт без відповідних дозволів; нездійснення авторського нагляду; здійснення технічного нагляду особами без відповідних кваліфікаційних сертифікатів; заниження гарантійних строків експлуатації об'єктів будівництва у договорах підряду; невизначення в договорах умов щодо страхування ризиків випадкового знищення або пошкодження об'єктів будівництва) на **353,1 млн грн**, проведення з недотриманням нормативно-правових актів відбору, погодження і співфінансування проєктів регіонального розвитку (внесення проєктів без проєктної документації та проєкту землеустрою, недотримання нормативу співфінансування) на **321,8 млн грн**, порушення правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (заниження в обліку вартості активів) на **378,3 млн гривень**.

7. За результатами аудиту станом на 05.08.2021 забезпечено усунення негативних наслідків допущених порушень і управлінських помилок на загальну суму **7,7 млн грн**, зокрема: відшкодовано матеріальної шкоди шляхом додаткового виконання робіт (об'єкти контролю Вінницької, Львівської та Харківської областей) на 6 208,6 тис. грн, скориговано взаємозаліками вартість виконаних робіт (об'єкти контролю Дніпропетровської та Харківської областей) на 973,2 тис. грн, відшкодовано коштами до державного бюджету (об'єкти контролю Дніпропетровської та Харківської областей) 554,6 тис. гривень.

8. Загалом результати проведеного на центральному та місцевому рівнях аудиту свідчать, що використання у 2019 та 2020 роках коштів Фонду дало можливість реалізувати частину проєктів регіонального розвитку та вирішити окремі проблемні питання. Водночас через порушення, допущені при плануванні, відборі та затвердженні інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку, а також при управлінні та використанні коштів Фонду, не досягнуто запланованого соціально-економічного ефекту за значною їх кількістю.

У 2019 році за рахунок коштів Фонду профінансовано 683 проєкти регіонального розвитку, з яких завершено 193, або 45 відс. запланованої кількості пускових проєктів (430). Разом з тим у 2019 році не реалізовано у встановлені терміни 237 проєктів, або 55 відс., з яких по Івано-Франківській області – 45, Львівській і Хмельницькій – по 37, Донецькій – 34, Закарпатській – 32, Тернопільській – 30, Луганській – 29, Житомирській – 35, Сумській – 23, Харківській – 20.

У 2020 році із 469 проєктів регіонального розвитку, що передбачені для фінансування, мали бути завершені 365, проте у встановлені терміни завершено лише 257, або 70 відс. запланованої кількості. Так, у 2020 році не завершено роботи за 108 пусковими проєктами (30 відс.). Нереалізовані проєкти мають Донецька область – 23, Тернопільська – 22, Івано-Франківська – 16, Сумська – 15, Херсонська – 13, Закарпатська і Харківська – по 11 проєктів. При цьому у Кіровоградській та Миколаївській областях не завершено жодного із 10 і 5 відповідно планових пускових об'єктів.

За інформацією Мінрегіону, станом на 01.01.2021 регіони мають 171 незавершений проєкт на загальну суму 7,4 млрд грн з тих, що фінансувалися у 2019–2020 роках, але не включені для фінансування за рахунок коштів Фонду у 2021 році.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку затвердити.

2. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Звіту.

3. Рішення Рахункової палати у порядку інформування надіслати Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування і рекомендувати врахувати його при внесенні пропозицій під час розгляду на своєму засіданні проєкту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо підвищення ефективності використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (реєстр. № 4200).

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

- вжити заходів для забезпечення реалізації пріоритетів регіонального розвитку, визначених Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, зокрема щодо розвитку економічної, інфраструктурної, соціально-культурної зв'язаності та інтегрованості на національному, регіональному та місцевому рівнях; прискорення економічного зростання регіонів та територій з низьким рівнем соціально-економічного розвитку із забезпеченням покращення стану навколишнього природного середовища та невиснажливого використання природних ресурсів; підвищення якості та забезпечення доступності для населення послуг, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування незалежно від місця проживання, зокрема на засадах цифровізації;

- з метою зменшення ризиків недофінансування інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку внаслідок невиконання держбюджету за доходами розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про внесення змін до БКУ у частині формування державного фонду регіонального розвитку винятково у загальному фонді державного бюджету;

- забезпечити виконання частини четвертої статті 153 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10.02.2010 № 1861-УІ, щодо заборони передбачати в проєкті закону про державний бюджет на наступний рік положення про зупинення дії чи внесення змін до законів, зокрема дії абзацу другого частини першої статті 24¹ БКУ про визначення видатків Фонду в обсязі не менше 1 відсотка прогнозного обсягу доходів загального фонду проєкту державного бюджету на відповідний бюджетний період;

- доручити Мінфіну підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України проєкт закону про внесення змін до статті 24¹ БКУ щодо визначення поняття «співфінансування з місцевих бюджетів», зокрема в частині чіткого встановлення джерела співфінансування за рахунок власних доходів місцевих бюджетів.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Міністерству розвитку громад та територій України та рекомендувати:

- підготувати та внести на розгляд Кабінетові Міністрів України в установленому порядку проєкт змін до Порядку відбору проєктів № 196 в частині заборони використання коштів міжбюджетних трансфертів як співфінансування проєктів регіонального розвитку за рахунок місцевих бюджетів;

- забезпечити рівномірний розподіл обсягу 20 відс. коштів Фонду між усіма регіонами, де показник ВРП в розрахунку на одну особу менше 75 відс. середнього показника по Україні;

- забезпечити обґрунтоване та своєчасне (з урахуванням встановлених статтею 24¹ БКУ та Порядком відбору проєктів № 196 пріоритетів і строків) формування пропозицій щодо розподілу коштів Фонду за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проєктами регіонального розвитку;

- забезпечити функціонування системи внутрішнього контролю Мінрегіону відповідно до Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062;

- не допускати включення до переліку для фінансування за рахунок коштів Фонду проєктів без рішень чи гарантійних листів органів місцевого самоврядування про співфінансування в обсягах, запропонованих у переліках обласних та Київської міської держадміністрацій;

- розробити та внести в установленому порядку Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо закону про громадський бюджет.

6. Рішення Рахункової палати і Звіт про результати аудиту надіслати управлінню будівництва Вінницької обласної державної адміністрації, департаменту капітального будівництва Вінницької міської ради, державному підприємству «Архітектурно-будівельний інжиніринг», Донецькій обласній державній адміністрації, Покровській РДА, КНП «Обласна психіатрична лікарня» (Донецька область), ДКБ Дніпропетровської ОДА, департаменту житлово-комунального господарства та будівництва Дніпропетровської обласної державної адміністрації, департаменту благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради, Львівській обласній державній адміністрації, УКБ Львівської ОДА, КП «Технагляд», Зимноводівській сільській раді Львівського району, управлінню капітального будівництва Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району, Центру обслуговування Захарівської селищної ради, Балтському НВК № 3, Авангардівській селищній раді, Овідіопольській селищній раді, департаменту капітального будівництва Харківської обласної державної адміністрації, Південній міськраді, управлінню молоді Ізюмської міськради, Наталинській сільській раді, КК «Київавтодор», КП «Спортивний комплекс», КП «Житлоінвестбуд-УКБ», комунальному підприємству «Солом'янка – Сервіс» Солом'янської районної в місті Києві державної адміністрації з пропозиціями вжити заходів щодо усунення наслідків порушень і недоліків, установлених за результатами аудиту, зокрема шляхом:

- завершення реалізації проєктів регіонального розвитку, які фінансувалися за рахунок коштів Фонду, та введення їх в експлуатацію у найкоротші терміни (до кінця 2021 року);

- забезпечення відшкодування матеріальної шкоди, завданої державі та територіальним громадам, в тому числі здійснення претензійно-позовної роботи;

- притягнення до відповідальності посадових осіб, які допустили порушення, встановлені під час аудиту.

7. Рішення Рахункової палати надіслати Вінницькій, Дніпропетровській, Одеській та Харківській обласним та Київській міській державним адміністраціям для розгляду результатів аудиту та вжиття заходів щодо:

- забезпечення усунення розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів наслідків порушень при використанні коштів Фонду, виявлених під час аудиту;

- невідкладного введення в експлуатацію об'єктів, завершених будівництвом протягом 2019–2020 років, із залученням, за необхідності, в установленому порядку коштів місцевих бюджетів;

- подання на розгляд та затвердження інвестиційних програм та проєктів регіонального розвитку, проєктна документація по яких не потребує коригування.

8. Повідомити Офіс Генерального прокурора про виявлені аудитом ознаки кримінальних правопорушень.

9. Оприлюднити рішення Рахункової палати, Звіт про результати аудиту та результати розгляду рішення об'єктами аудиту на офіційному вебсайті Рахункової палати.

10. Заступникові Голови Рахункової палати Майснеру А. В. забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами контролю цього рішення Рахункової палати протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів контролю.

11. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Рахункової палати Майснера А. В.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан